

Prókletí pês

Miško Kranjec

Sila fletna punca je in tudi sila bistra. Zdaj pa — oboje, zlasti pa še bistrino duha je moč uporabiti ali v dobre namene ljudem ali pa samopašno sebi v prid. Ančika se je odločila popolnoma naravno, da bo živela le sebi v prid, ker je to lažja in koristnejša pot. Že dojenčka je začela z izsiljevanjem pri starših; in ker je bila edinka, je tudi vse dosegla. Tudi nadaljnje spada pod že znane zgodbe našega življenja: tudi šolanje je opravljala z izsiljevanjem. Mamica je morala že pred vojno tekati okrog učiteljev, po vojni je to nadaljevala pri profesorjih. Medtem je očka po svoje krotil učitelje in profesorje v gostilnah in edini kavarnici nekje v manjšem mestu na Štajerskem. Ko pa je Ančika trčila ob trdega in »surovega« — kar sta z mamico obe raznašali po mestu — profesorja matematike Zemljiča, je ta zlati mamici v brk povedal: »Nič — punca je dovolj nadarjena, da bi lahko znala. Zdaj pa — ali bo znala ali jo pa vržem. Poiščite ji, ko bo godna, moža, da ga bo goljufala. Mene ne bo.« Nakar je ta »dovolj nadarjena« punca zaradi lastnega prestiža in prestiža domače hiše raje posegla po strupu, nakar so jo reševali v bolnici in tudi rešili, kakor se to dogaja pri vseh komedijah, v mestu pa je nastal pravi pravcati vzgojiteljski in politični škandal, ki je ročno odplaval »surovega« profesorja Zemljiča, tem laže, ker si je drznil zapretiti, da bo pometal vse gosposke otroke zaradi neznanja. Smešno, zaradi matematike, ki je tako ali tako živ krst ne potrebuje! In tako je zmagala Ančika, še junakinja je postala. Pa je tako zadnji razred gimnazije lahko posvetila svojim nohtom na rokah in nogah (na nogah seve le jeseni in spomladi), oblekam, obrazu, pričeskam in plesom; in ljubeznim. Ko je maturirala, je spremenila tudi svoje ime najprej v Ani, v oboževanju zahodnega sveta pa celo kar v An. Vpisala se je jeseni na univerzo, na komparativo, ker je dognala, da je ta panoga brez pravega končnega poklica, si pa komparativist kos vsem umetnostim, dà, celo nad vsemi. Ni treba v službo. Inteligent v današnjih razmerah pa lahko velja kaj le, če se ukvarja z umetnostjo, če se ume o tej pogovarjati, ko so politika in vse druge vede postale plehke, zoprne, socialistične, množične. Sicer pa je Ann (začela se je podpisovati z dvema n) imela najboljši namen, da se čimprej in čimbolje poroči in

posveti gospodinjstvu — oblekam, obrazu, nohtom, plesom, vobče družabnosti. Da bi se lahko posvetila takemu visokemu cilju sodobne meščanske družbe, ni bilo težko opredeliti, kakšen in kaj mora biti njen mož; in seve — avto mora imeti; ker Ann še na misel ni prišlo, da bi z možem večer za večerom posedala v kavarnici v nekem pustem štajerskem mestecu, ko je cel dan doma kuhala, prala, pospravljala, likala, ribala. Ann se je vendar posvetila komparativi, umetnosti. Hoče v Maribor, Ljubljano, Zagreb, Beograd, vsako leto za cel mesec na morje, čim več v tujino, na zahod; že zaradi zahodne usmerjenosti, ki je nekaj pred tem prišla v modo.

Ker ga je iskala, moža — ga je tudi našla, s še kar čedno plačo in z avtom, ki jih takrat še ni bilo na pretek ko dandanašnji. In še dober avto je imel. Fant je bil v policijski službi, kamor je prišel naravnost iz partizanstva, pa imel srečo, da se ni prej oženil (v partizanih je bil še premlad), pa je tako zdaj lahko začel pri Ann. Opletal se je toliko okrog nje in tako nesrečno, da se je ni več mogel znebiti, ko je odkril njeno nprav: Ann je spet posegla po strupu.

Rado je bil takrat še pravi idealist, njegov položaj pa je tudi bil tak, da ni potreboval v svojem življenju nikakih spotik in sramot: ko so mu Ann rešili v bolnici, kamor jo je odpeljal s svojim avtom, ker se je zastrupila v njegovi navzočnosti, se je v dveh tednih poročil z njo. Ann je sedla v avto, ko da se je rodila v njem, celo voziti se je naučila nekje kar gredoč. »Poslej, kadar kam pojdeva, bom jaz vozila,« je rekla pomenljivo. Rado je skoraj že kar tisti dan dognal, da ni predal Ann le krmila pri avtu, pač pa tudi krmilo svojega življenja. Ampak Rado je bil takrat še vedno idealist, kar se tiče socializma, nikakih sramot in spotik ni potreboval pri svojem položaju, še manj v svojem življenju.

»Moje starše obiščeva,« ji je rekel po nekaj dneh zakona. »Gotovo si želijo, da te spoznajo.« Povabil ju je sicer na poroko, a sta se, ker je mati bila ravno bolna, odrekla tej sreči. Potem se je sprostil v pripovedovanje spominov nanju, na svoja otroška in partizanska leta, misleč, da ju bo občudovala, kakor ju je on: »Za časa bojov sem moral delati v Trstu, skoraj še otrok. Trst sem dobro poznal, še otročka sta me oče in mati često vzela s seboj v mesto, potlej pa sem tam tudi študiral. Stari,« Rado se je nasmehnil ob spominu na svojega očeta, ki mu je vedno rekel le »stari«, ker sta si oče in mati rekala vedno le »stari« in »stara«, »mi je postal za kurirja, stara pa ravno tako, ko se tega niti zavedala nista.« — »Reče se — mama in očka, oči, ati, pač nekaj takega,« je popravljala Ann. »V olikani družbi ne bomo govorili ko na kmetih.« — Za čas se mu je ustavilo. Rekel je mrko: »Saj te menda ne mika, kar ti pripovedujem?« Uzaljeno se je še posmehnil: »V slovnici nisem bil nikdar posebno doma. Slovenske nekoč sploh nismo poznali.« — Kar trdo ga je zavrnila: »Pa pripoveduj brez slovničnih pravil, magari tudi o svojih ‚starih‘, če drugega ne znaš.« —

»Z umetnostjo se nisem nikoli ukvarjal. Kar tako sem prebiral knjige, poslušal muziko, gledal slike — ne vem, zakaj. Tudi za oliko ni bilo nikdar časa. Nisem pa pozabil in tudi nikdar ne bom, da sta stara dva dan na dan zame vtikala svojo glavo v zanko, celo še potem, ko so me ujeli, zaprli in sta me reševala. Četudi mi ne bi bila roditelja, bi jima moral biti večno na dolgu.« — »Moji starši niso bili junaki,« je rekla posmehljivo. »Moralim smo živeti na Štajerskem. Junaštvo ni dano vsakomur.« — »To ni junaštvo,« je zamrmral. »Ljubezen — rada sta me imela.« — »Ne vem, zakaj le si se potem poročil z menoj, ko ti je njuna ljubezen vse. — »Razumi me vendar —,« je zaprosil. »Tudi tebe bosta imela enako rada, boš videla!« ji je obljubljal. — »Čemu le?« se je posmevala. Kljub temu jo je odpeljal k svojim staršem, daleč na Kras, od koder je bilo tako lepo videti na morje in na Trst. »Škoda,« je rekla, ko je za čas ustavila avto na cesti, in ko ji je razkazoval veliko mesto v polkrožnem zalivu, in sonce nad morjem, »da nimava potnih listov. Raje bi šla v Trst. Po Italiji. Kam daleč —«

Ampak takrat je Rado bil še ves nor na svoja dva »stara«, čeprav je noro rad imel tudi svojo lepo komparativistko; morala je zapeljati pred domačo hišo.

Hiša je bila kakor vse na Krasu, kamnita, v nadstropje, krita z žlebičasto opeko, obteženo s kamenjem proti burji. Kraško sonce jo je žarko objemalo. Le nekoliko nereda je bilo naokrog, za kar je sin dejal: »Na, stari pa danes spet ni pometal pred hišo.«

Ne, ni bilo pometeno, pred pragom pa je ležal že osiveli, krastavi psič Figaro. Ležal je na tem soncu, kdaj pa kdaj čez dan bevsknil, če so mu mulci nagajali ali pa se mu je kakšna kokoš nevarno približala in v pomoti kavsnila po krasti na njegovih uhljih in nad obrvmi. Toda planil ni nikdar proti nikomur, le spremestil se je na kamniti plošči godrnjaje kot kak resnični starček.

Težko je reči, kaj je bilo krivo zdaj — bodi da mu je Ann zaslonila sonce, ki se je grel na njem, bodi njen pogled, zarentančil je, nato pa se sunkoma pognal proti njej; in če Rado ne bi preprečil, bi najbrž bila nesreča tu.

»Prókleti pês!« je vzkliknila v neki grozi zahodno orientirana komparativistka, poskočila, pa že tudi sunila z nogo in zadela nesrečnega Figara. Naglašala je prav po štajersko: prókleti, e pa izgovorila sila široko; pa saj je tudi sklanjala besedo pês — pêsá — pêsú. Nakar je rekla zahtevno: »Jaz se odpeljem. Ti pa se vrni, kadar hočeš. Z mano tako ne greš?« Prav hotela je oditi sama, Rado se je moral do kraja ponižati s prosjačenjem, da je ostala. »Ampak tega pêsá boš ubili, rečem.«

Tisti dan ga niso ubili, je pa zato ta pês ubil njim cel večer, sploh srečanje. »Kaj bi,« je rekel »stari«, ko sta s sinom spregovorila o tem osivelem, krastavem Figaru, »toliko let — in še v najtežjih časih nama je delal družbo. Vojko« —

vaški lovec — »ga je že vzel s seboj, na vrvici. Stara je jokala. Srce mi je kar trgalo, najraje bi zdrvel za njima. Ampak še preden sem se odločil, je pes z vrvico vred že bil doma, Naj pa umre od starosti.« Potem je še dodal z grenkim nasmeškom: »In tako sama sva . . . kar skoraj celo življenje sama.« Rado ga je razumel. Ampak — Rado je imel ženo, inteligentno, lepo — vse jo je občudovalo, moški poželjivo gledali za njo; kar naprej je moral biti na preži zastran nje. »Stara dva me bosta razumela,« si je dejal v brezupni stiski. »Vedno sta me razumela.« — »Ne žalita mi je,« ju je zaprosil, ko so za časek ostali sami. »Saj je dobra . . . v bistvu, po srcu je dobra ženska, morda nekoliko razvajena. Zavidajo mi jo,« se je žalostno nasmehnil.

»Saj, saj,« je kimal oče, pogledal mater, spet pogledal sina. »Lepo po štajersko izgovarja pês in prókleti, a ne stara?« Nato je dodal vdano: »Poglavitno, da si ti zadovoljen, srečen z njo. Midva bova že kako. Saj so bili na svetu mnogo hujši časi, pa je šlo, a ne, stara?«

»Šlo, stari, kaj bi ne. Pojde tudi zdaj.«

Ampak zjutraj, preden sta se odpeljala, je Ann dejala Radu: »Povej jima, tema starima — če bosta prihodnjíc še imela tega krastavega pêsá, ne prestopim več tega praga.« Celo uro sta zavlekla z odhodom, zgolj zaradi tega, ker si je Rado nabiral poguma, da je svojima starima povedal z neko ihto:

»Mislim, da bi Figara le morala dati ustreliti . . . star je, lahko se ga loti steklina . . . In krastav je . . . Ann pravi, da je ne bo sêm, dokler bo tu ležal . . . kaj hočemo.« Nebogljeno je zganil z rameni, nato se nebogljeno in zgubljeno poslovil od njiju, Ann pa je komaj zapela hinavsko »na svidenje«.

Star, naglušen, ves krastav je Figaro ležal cel dan na soncu, niti bevsknil ni, tudi jesti ni prosil, ko da je vedel, da stara dva premišljujeta zgolj o njem in se odločata.

Premišljala sta, se odločala. Šele ko se je zvečerilo in je zunaj postajalo hladneje, in ko je stara že pripravila zanju večerjo, je nalila tudi za tega »pêsá« v njegovo skodelo in mu postavila na staro mesto, ga gledala, krastavega, osivelega, pa se ga nato dotaknila z roko in rekla:

»Ti kar jej, Figaro. Bomo že kako.« Ker je čutila za seboj moževo navzočnost, je rekla, ne da bi se obrnila: »Pred mojo smrtjo ga ne smeš dati ubiti. Potlej —«

»Potlej — —« je potrdil oče, nato pa se drobno nasmehnil: »Ampak kako po štajersko je rekla: prókleti — in pês —«

»Ubogi Rado,« je tedaj zamrmrala mati. »Lepa je, ampak srce ima tako strašno hladno — zeblo ga bo ob njej.«

Dolgo dolgo zatem, morda čez pol leta se je Ann spomnila in vprašala Rada: »Res — sem te že hotela vprašati — ti stara dva kaj pišeta?«

»Pišeta,« je zamrmral.

»Sta že dala ubiti tistega krastavega pësa Figara, ali po kateri operi ste ga že klicali?«

»Ne vem, nič ga ne omenjata. Ampak oče piše, da si je mati zlomila nogo in da bi bilo dobro, če bi jo pogledala.«

Bilo je, ko da se je komparativistka zamislila. Pa se ni, ker je to bilo naporno. Odgovor je že imela pripravljen, le zavlekla je z njim: »Pa pojdi in jo poglej.«

»Če bi oba,« je zamrmral proseče in jo pogledal: tako srčno je želel, da bi se spravili, da bi vsaj malo imela rada njegova stara dva, in da si hkrati njegova stara ne bi mislila, kako je nesrečen ob prelepi Ann. Ampak na odgovor je moral čakati dobrih štirinajst dni, ko si je Ann zaželela potovanja: »Nisi rekel, da si je stara zlomila nogo? Kaj pa, če bi jo le pogledala. Da ne bosta mislila, da nočeš.«

Ker je sama vozila, je vozila tako naokrog, tako lepo, da sta šele na večer prispela pred njegovo rojstno vas, pa še tedaj se je spomnila: »Veš kaj, Radek — vaša stara zagotovo otepata kakšno kraško polento. Nič mi ni zanjo, danes pa zares ne. Ne bi kje povečerjala?«

Stisnil je ustnice pa dejal tiho, z bolečino: »Pa dajva.« Nakar sta kar dovolj pozno prišla domov, ko sta se že stara odpravljala spat.

»Oh, zdaj pa nimava nič večerje,« je rekla mati. »Če vama stari napravi kakšna jajčka?«

»Nič,« je rekla komparativistka. »Sva kar gredoč povečerjala. Saj niste vedeli, da prideva, kako le bi se pripravili?« Nato je dejala možeku — pred drugimi je vedno rekala: možek — »Oh, Radek — tako sem zbita od vožnje. Jaz bi kar šla spat, vi pa se pogovorite. Kar naklepetajte se nekoliko.« Skušala se je nasmehnuti. »Oh, saj res,« se je spomnila. »Kaj pa noga? Nisva mogla prej priti. Pa saj — tu tako le zdravnik lahko pomaga, a ne? No — lahko noč.«

Vendar se je pri vratih obrnila pa kar od tam vprašala: »Kaj pa — pësa še imate? Nisem ga videla.«

Stara dva sta se spogledala, bežno pogledala tudi sina, ki je bil ko na trnju, nakar je oče dejal: »Še kar živi... kar živi.«

»In krstav je še tudi?«

Spet sta se stara spogledala, pa se tudi nasmehnila, oče pa je še dejal: »Vedno je krstav — zacelijo se mu, pa se spet napravijo kraste. Lovec Vojko ga je že dvakrat vzel s seboj, pa so ga otroci rešili. Nagajajo mu, lovcu. In Figara dražijo.«

»Ampak sem rekla — ubiti ga morate dati. Ne bom več prišla. Ne maram takih krstavih pësov.« Z jezo je odšla v moževo sobo, ki ga je še vedno čakala.

Kakor nalašč je tedaj popraskalo po durih. Nesrečni krastavi Figaro je hotel k njim v kuhinjo. Gledal jih je, ko da se hoče z njimi pomeniti, posebej si je ogledal Rada, celo pomahal z repom: očitno ga je prepoznal. Nato pa je odšel k štedilniku, si ogledal prostor, se vlegel in nato obvisel za čas na ljudeh, teh njemu najbrž hudo dragih ljudeh, pomahal spet z repom, ko da hoče reči, da bo čisto čisto miren, tih — nikomur v napotje.

Tedaj je stari dejal, ker se mu je zdelo, da vsaj on mora nekaj spregovoriti, pri tem pa je očitno mislil snaho: »Še vedno reče tako lepo po štajersko — pês.« Nasmehnil se je.

»Še vedno,« je prikimala »stara«. Nakar niso več spregovorili nobene besede.

In tako je bilo še kar dve leti, vedno enako, ker je nesrečni krastavi pes še vedno živel, čeprav že nazadnje skoraj čisto slep, očitno pa že brez zob, ker jedel je lahko le še mleko in juhe. A kaj — nazadnje ga niti lovec ni več hotel vzeti s seboj: »Saj bo menda ja crknil?« je rekel. »Škoda naboja. In navsezadnje — najbrž ga ne bi mogel ustreliti.« Pa še ime je spremenil: rekali so mu kar — pês, v šali celo prókleti pês. Ker resnično — kakšen Figaro pa je še bil to? Saj niti ni več zmogel bevskanja, kar renčal je še, če je zagledal senco; kaj drugega ko senco pa že ni več videl.

Ampak živel je kar naprej, prelepi komparativistki navkljub.

Ne pa tako »stara«. Zbolela je, oče jo je naposled, ker je začela naglo hirati, odpeljal k zdravniku, ta pa jo je po pregledu poslal v Ljubljano v bolnico, »na pregled«, na neki oddelek, ki njegovega imena pri najboljši volji nista mogla izgovoriti.

A izgovorjava, nesrečno ime je postranska stvar, kar koj sta dognala, da gre za raka. Rak pa je pomenil smrt, vendar iz medsebojne obzirnosti in skoraj štiri-desetletne skupne življenjske poti o smrti nista spregovorila, le urejati sta začela stvari, posebno »stara« je kar naprej nekaj naročala. In ko ji je on rekel — »To boš ti sama, ko se vrneš,« — je vzdignila roko in dejala: »O tem ne bova. Že vem, kako je. Domov pojdeš, glej, da bo vse v redu.«

Se je pa oče še v Ljubljani spomnil na njenega stričnika Borisa, ki jih je študent, a tudi že v službi rad obiskoval: vesel, zdrav fant, ki je znal toliko smešnih povedati. »Teto sem ti odpeljal v bolnico, na oddelek, ki ima tako zverženo ime — no, jo boš že našel, če bi že kdaj utegnil, in če bi se ti glih dalo. Reva je, bo kar imela raka, že vem. To pa veš, kako je s takimi — — « In stric se je nasmehnil žalostno, da se žalostneje ni mogel. »Toliko veselih si znal vedno povedati — no, pa še zdaj kakšne naberi — zanjo.«

»Bom, stric, pojdem. Bova že kako — nič skrbi.«

»No — da le. Saj razumeš — «

A še v Ljubljani je napisal pismo sinu in mu povedal, da je z materjo najbrž hudo. Na oddelku je, ki njegovega imena ne zna napisati, po domače pa se stvari reče rak. Jo bo že našel. »Želi si te, zelo.«

Sin je pismo dobil, ko ga je že Ann prebrala. »Mater bi morala obiskati,« je rekel skoraj kar plaho, vsekakor pa hudo ubogo. In rekel je »bi morala«, ne pa »bova«.

Ann je premišljala, vsklajevala neke svoje stvari. »V nedeljo ne bo nič,« je naposled rekla. »Poti v Zagreb ne bova prelagala. Saj ne bo tako hudo. Stari pretirava. Prihodnjo nedeljo pa se lahko odpeljeva na Gorenjsko, pa spotoma še pogledava k njej.« Ann svojih odločitev ni nikoli preklicala.

Ampak tudi tisto prihodnjo nedeljo je vse storila, da sta prišla k njej le za zadnje pol ure odmerjenega časa za obiske. Si vendar ne bo kvarila kosila v restavraciji, a ne? Kupila je pomaranče, piškote in nekaj rož.

Mati ni bila sama — sedela je na postelji, poleg na stolu je sedel Boris, ženske na sosednjih posteljah so bile obrnjene k njima: Boris je take pripovedoval, da so se ženske smejale na ves glas. Na mizici pa sta imela z materjo buteljko vina. »Saj sem rekla,« je siknila Ann Radu, ko je zagledala vse to — tudi buteljko vina. »Ti pa — rak, umrla da bo!« Na srečo so se ženske ravno smejale in je ni nihče slišal.

»O!« je vzkliknil Boris, ki ju je prvi zagledal. »Obisk!« In že je skočil po stole. »Prosim, prosim — sedita vendar.«

»O — bova kar stoje,« je odvrnila Ann z ljubkim nasmehom. »Bojo že menda zaprli — Sva se zamudila — defekt, nikamor ne moreš. — Neke pomarančke sem vam prinesla, piškotke — smete? In rožce.« Stopila je do omarice, položila vse nanjo, pa se že spet odmaknila.

»Lahko ponudim kozarec vina?« je rekel Boris. »Ampak bomo morali vsi iz enega kozarca.«

»O — najlepša hvala,« je rekla Ann ljubko. »Jaz ne pijem. Rado pa tudi ne bo — vózi. Bi lahko prišlo do nesreče.«

»Ne — ne bova,« je rekel tudi Rado.

»Bova pa kar sama, a ne, teta?« je rekel Boris, nalil najprej njej, in ko je izpila, še sebi.

»Tako sem se bala,« je rekla Ann, prav iz srca je rekla, kakor je vedno govorila iz srca, »da bo kaj hudega, pa vidim — o, saj ste kar dobri, dobri,« je zapela.

»Saj res — oče me je čisto preplašil,« je rekel sin. »Kaj pa pravijo zdravniki?« Mati in stričnik sta se spogledala, pa je potem odvrnila:

»I — kaj,« govorila je kar vedro, »pregledujejo. Še nič ne vedo, le da ne bo nič hudega, so dejali. Še kak dan, morda dober teden.« Potem se je spet obrnila

k Borisu in mu rekla: »No — tak pripoveduj mi.« Ženske so se spoštljivo umaknile, nekaj mučnega je zavelo po sobi — večno to spraševanje: »kaj pravijo zdravniki,« njim, na smrt obsojenim, kjer pa se vsakdo krčevito oklepa tega svojega bornega življenja, verjame zase, da bo on vendarle ostal. »Pripoveduj,« zaprosi mati znova, le da tokrat tiše, z očmi obvisi na stričniku — s sinom je opravila, odmika se ji s to svojo nesrečno Ann.

»Enega še spijeva prej, teta, potlej pa — ne vem, če sem vam že pripovedoval tiste o Črnogorcih.« Kar smeh mu uide. Seže po kozarcu, ko mati svojega izpije. Nič ne izbira, Ann navdaja groza — kar naprej se ji vsiljuje prispodoba s tistim krastavim pèsom Figarom. Smrt gleda iz nje in oni tam pije iz istega kozarca. Ona se smeje, na zmeni se več ne za Rada ne zanjo, posluša vice, tudi druge ženske se primaknejo, smejejo se, smejejo se in Boris pripoveduje, strašno — ko da so se tu zbrale te ženske, da bodo poslušale šale, dovtipe, vice.

»Pa saj to je strašno!« nepričakovano zastoka, skoraj že kar zakriči Ann. »Ti — neslani vici. Strašno!« Zagrabi Rada za roko: »Pojdiva. Saj vidiš, da naju ne potrebuje. Ne ne — in pomarančke sem ji prinesla, piškotke, — še pogledala jih ni. Vino pije —«

Rado pogleduje na uro, odloča se. Večno se bo odločal in vedno se bo odločil za Ann, že zastoka z obupom v srcu: »Saj naju ne potrebujete? In ura je — strežnica prihaja — Bova že še pogledala sem, če boste še kak čas tu. Pa saj je zdravnik rekel, da pojdete domov? Nekoga še morava obiskati, potem pa domov — zjutraj imam službo —«

»Čudno,« je vzdihnila mati, ko je potem Boris pospravljajl steklenico in se poslavljal, »da ni vprašala po pèsu. Tako lepo po štajersko izgovarja tega pèsa, tako ljubko, fletno —« Mati se grenko nasmehne pa doda z žalostjo: »Nikoli ne bo spremenila govorice. In on je tako srečen, da jo lahko ima rad. Dobro, da ni bilo starega tu. Gotovo bi bil žalosten. Vedno ga je imel rad —«

»Oče sina ali sin očeta?«

»Oh, kako si grd, Boris.«

Nakar je Boris zamodroval: »Vsakdo ima koga rad, ali pa kaj, teta. In to je najhujše. Ampak brez tega ni moč živeti — — prazno, nesmiselno.«

»Ne,« je zakinkala mati z glavo. »To je tisto — rad imeti nekoga, nekaj — vseeno — Ampak ti me le še kaj poglej, morda jutri še ne bom mrtva, Boris, kaj?«

»Upam, teta, da še ne. Bom prišel z novimi vici!«

Nakar sta se oba zasmejala in si stisnila roko.

Najbrž mati ne živi več, najbrž tudi tisti prókleti pès ne živi več. Mogoče živi oče, »stari«, najbrž živi tudi Boris, vsekakor pa živi Ann, ker takale Ann je v nečem neumrljiva.